

FUCH-Y-FUM

SETMANARI BILINGÜE INMICH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Provincies un mes. 0'25 Ptas.
Estranjé un any 6'00 "
Número corrent 5 cénts.
No retornám ets originals.

Directó, Administradó y Propietari
ES MASCLE ROS

Direcció y Redaccló: Arabí 6—pral.
Buzón: Kiosco de Gabriel Lirola.—Borne
Ses suscripcions se paguen per adelantat.

Las víctimas del juego

Vedlo sentado en la redonda mesa, y, el escaso fruto de su jornal depositado sobre el tapete verde.

Nervioso sostiene con sus trémulas manos, las cartas que arroja con violencia al ver que la mala suerte le persigue con ensañamiento.

Vuelve a tomar carta, el juego le es favorable y recupera algo de lo perdido. Un hondo suspiro exhala su corazón, y, seducido por los ambiciosos deseos de ganar la peseta al compañero de trabajo que ante el está jugando aspirando idénticos deseos, juega sobre la carta cuanto tiene delante.

Mientras se dan las cartas, pasa por ante la vidriera de la taberna una sombra femenina; se para; las cartas estan ya en poder de nuestro hombre, el cual viendo su perra suerte, suelta una colérica blasfemia, la que obliga huir precipitadamente a la sombra que parada escuchaba.

¡Era su esposa! ¡Es la madre de aquellas hambrientas criaturas que sin cesar piden el pan que su padre reparte entre los jugadores de oficio que permanentemente merodean por las casas de juego.

¡Tiritan de frio y piden abrigo!
Malhumorado llega el padre al hogar. Las inocentes criaturas prosiguen clamando. ¡Pan! ¡Pan! Una feroz mirada del cabeza de familia transforma en sepulcral silencio los infantiles chillidos que antes recogía el eco.

La infeliz madre, ahogando el llanto en su interior, no levanta la cabeza por miedo a aumentar la cólera de su esposo, como otras veces le ha sucedido, resultando en total una lluvia de azotes.

En la desventilada casa, reina la oscuridad, y el silencio es interrumpido unicamente por hondos y angustiosos suspiros que lanza la madre, y algún rechinar de dientes del padre.

Échanse ambos sobre el duro y deteriorado lecho. La muger no duerme al pensar en su desdichada vida; el hombre tampoco cierra sus párpados al recordar su mal proceder.

El reloj de la casa de la Villa da las doce, y al sepulcral son de las horas, levántase mudo y con ademan de desespero, el marido.

La esposa quédase en la cama atormentada por cruel pesadumbre. Transcurre largo rato sin que logre aperebirse del regreso de su cónyuge. Un presentimiento horrible cruza por la

mente de la muger, la que sin querer hace brotar de su boca el nombre de su esposo.

—¡Manuel!.... (Nadie responde.) ¡Manuel!
(Sigue el silencio.)

Descalza y dominada por la intranquilidad, recorre la casa llamando repetidas veces su esposo, pero.... todo en vano.

De pronto un grito desgarrador deserta de su garganta y cae desplomada al suelo.

Despiertan los pequeñuelos y se abrazan al cadaver de su madre, mientras que el de su padre pendiente de una cuerda, se balancea.

Lloran su orfandad las infelices criaturas.
Murió la madre por la impresión que le causó ver su esposo ahorcado.

Se suicidó el padre, por no poder vencer al vicio.

Eh aquí las víctimas del juego.

J. M. R.

Festetjá modernista

—M'han dit que es teu fíy festetja.

—Ha lograt enganxarsé

y d'aviat casarsé

fortes ideas manetja.

—Es raro que un homo cego

famella puga trobá.

—Dins es cine l'enganxá.

—¿Y es seu sogra?

—Es molt renego.

¿Pero no has sentit a di

de que: «Cuando no hay lomo

lo que se presenta como?»

—¿Que no es jove? ¿No es fedrí?

—Peró no hey veu.

—Es ben fet,

es bastant c'riuset,

guapo, bonetlot, tipet,

d'el tot mascle y ben complet.

—Peró creu que es tení fam.

—¿Que mes poria esperá

s'atlot que el va enganxá

amb so temps que atravessám?

—¿Que dius axó per sa guerra?

—Sa carn mascle pujará

y prest l'haurém de pagá

a duro s'unsa.

—Qui aferra

un atlot com és es teu

demostra que va ganosa.

—Pues sápies tu gran mocosa

qué ella heu pot agrahi a Deu.

—¿Y qui es ella?

—Sa fia

de Madó Paula Paluda.

—¿Aquella que es coixa y muda?

—¿Trobas que el sa mareixia?

—Tens rahó; no el sa mereix.

—Y ell com que du festetjera

y además molta casera

cada vespra hey acudeix.

—Pero es teu fíy sense vista

y sa fia de na Paula

privada de sa paraula

festetjarán modernista.

—Jo los hi he vists festetjant,

y hasta a mi hem feren encendre.

—¿Vols di sa poren entendre?

—Facilment: Paupant, paupant,

ES MASCLE ROS

CARTA D'ELLA

Mi carido Baltasaro:

Des questás en el cortero, es grueso mi desaspero y de plorar no me paro. Cuando veo mis amigas lo satisfetas que están y con su berganto van a coi metllas y figas, recuerda que cuant tu estavas en el pueblo, molts de dias teníamos alegrías cohindo pomas y ravas.

Al ver ques toy totasuela sin que ningú hem de basadas li daría mosagadas hasta al maestro des cuela.

Sebrás que nuestra porsella a tengudo porsallinos, tres porsellos mascólicos y una trutjeta famella. La ego tambien na fets cuatro cavallos varones, la conia seis coniones, la cussa tambien a trets tres quisonos cosa fina, la cabra cuátró cabritos, la mocha a fets tres mochitos y mi cuñada una nina.

El dominco que vendrá se ase el batiamento y en el ánima lo siento aver del sirio gontá sin que hey estés tu devanto para yo quantarlo dreto.

Por aquí fa mucho freto porca hay vento de levanto.

Cuanto ta den la lliensia avina y mos casaremos y plegados dormiremos en que duga consacuensia.

Si puedes anar al treno a recoir un bolico de puercu que ta dedico, demanaló nel sareno.

Tenvio una basada y muy loca por tu estoy, teua para siempre soy: Juanaina Foradada.

Per sa copia: CAP VERJO

XISPA D'ARTA

Tres famelles diumenje sa passetjaven per dins s'ausina de Na Font, segurament per cercá *espicator-nells*, però cuant sa fe fosch, dues d'elles sa temeren que na *Bet* les faltave y después de cercarlé y cridarlé la sentiren que contestava de sa part d'abaix s'hi acostaren y mentres ella s'*escusavo*, sa presenta en Rafel y díu:—¿Qui es de voltros que na deixat sa cova abaix d'aquella ausina?

Na *Bet* mes vermeya que una tomatiga madura contestá:

—Deu assé sa meva, que cuant cuhía aquest *espicator-nell* s'ha enganxada y..... (Plora que ta plora.)

—No es res axó *Bet*, (li deyen ses compañeres,) la ta tornarém posá.

Na *Bet*, atacada de nirvis y oprimida s'acubá, li desferen es jipó, li afluixaren ses trobigueres y aquí va exalá un ¡ay! exclamant:

—¡En *Miquel*! ¡En Miquel ha estat es polissó! ¡Ell! ¡Sa cove!

Ses compañeres tractaren de consolarlé, per mes que comprendieren que no sa tractava de sa cove, pero si d'*asuntos de pel*.

Atlotes sense ballestra

ses que anau a pasturá

y a lioura voleu aná.

¡No pot sé sense cabestra!

Ses famelles son axí;

de cor fluix y forta vena

mes cuant la cosa está plena

diven: Jo no heu creya axí.

Na *Bet* diven que n'está

d'en *Miquel* ben arretglada.

Sa jent n'es molt mal pensada.

Si heyá res; sa casará.

Totes d'es cervell s'hen van

cuant s'ocasió s'acosta

y si na *Bet* no heu fe aposta,

d'altres n'hi ha que l'hey fan.

ES DIDOT DE SA DIDA

D'INCA

SESIÓ BORRASCOSA

Cuatro setmanas senza sesió y avuy dia 22 de Noviembre sa rauneix es nostro magnánim Ajuntament en segona convocatoria.

Donada lectura a s'acta anterior y aprovada aquella li toca per turn a s'asunto aprovació d'es contes qui datan de l'any 15.

Es Concejal Sr. *Tortella* se interesa porque vengan a n'es Consistori tots los expedients que existescan de partidas fallidas, pués sa podria doná es cas de haveri algun o varios d'ells que no fosan tals fallids y en forma tal resultaria burlat es Municipio.

El S.^o *Gelaber* D. *Juan*, (qui podria darsé es cas está enterat de certes martingalas *si las hay*) se oposa a que vengan los expedients de referencia y es publich comensa a dubtá de si hasta no existeixan aquests tant cacareads expedients y si tot resulta fet a grapades a proposit d'axó el S.^o Secretari fa ciertas aclaracions ses qui mos fan veura cla y llampant *que ciertós son los toros*.

Los Concejals D. *Pedro Ferrer*, D. *Miquel Amengual*, D. *Juan Martorell*, y D. *Quiem Tortella*; se oposan a sa aprovació d'es contes de referencia y fan constá amb acta, sa seva protesta *para los fines* que pugan conceni pues antes de asser aprovats aquests presisan datos concrets y a lo vist sa majoria va acordá sa aprovació.

Es molt notada sa frase del S.^o ZAR que sovint sovint mos parla de votasió y de majoria, tant es així, que un espectadó qui está a n'es meu costat ma diu textualment: Però *Barbó* y aquest tipo que no era *Maurista*?—Si sant homo pero encara que de *Mauristas* únicament n'hi ha dos qui formin part d'es Consistori, aquest siga per lo que siga s'hen va en so *Bloque*; diu sa majoria d'es poble, que es compromís de compromisos concrets de tornarli fe concejal y tirá sa *COTXERIA D'ES GALLETES* enterra.

¿Que badas? Pero escoltau *Barbó*: y sa *COTXERIA D'ES GALLETES* que no es vostra?—Si homo si meva y bea meva y a sa disposició hasta d'es *Batle* qui vota es derrido. ¡No faltaba mas! Y hasta permis donaria que mi enxicarasin en *LLEVANAS FUIDAS*, de no teni po mi dugues famelles (de canari) en so fi de fer crias de mulatos (de veraderos) o que sa dignás tudarmé s'aigo d'es pou.

Una de ses coses que mes sublevan es numerós publich, es que el S.^o *Batle* sa pren sa llibertad de *Tu ta ja un S.^o Concejal* y com veim noltros mallorquins

que *amor con amor se paga*, mos trobam amb una serie de *tu y tu* entre *Alcalde* y *Concejal* y *vice versa* que fa mal a ses solas de ses sabates de tots los asistentes y hasta sa senten frases de: *Muy bien y bravo*.

Y tod axó a l'any 17 del sigle XX!

Per torn y de rebot li toca a s'asunto *Cortera y allá fué Troya*.

Mos trobam amb un plano o diseño damunt es tapete que segons diu el S.^o *Secretari* resulta no es presentat per cap de los señós *Concejals* ni encarregat segons diuen los concejals pes Consistori.

¡Aquí heyá bruxas! Un plano segons es *Secretari* fet per s'*Arquitecto* y pujad aquí dalt y senza mes explicacions.

¿Será posible s'haveri amago de irregularidad?

Se tracta nada menos de un proyecta de favoritisma segons sa veu a las clares; y segons opinió d'es Concejal D. *Miquel Amengual* es qui fa esforços sobraumans per convensa sa majoria, es un *DESBARAT garrafal*, casi un crimen; sa majoria sa tanca a la banda y siga desbarat, no heu siga, fa cas omís de ses atinades observasións y acordá es proyecta de referenci.

Es publich sa indigna y xerrá comentand cada cual a sa seva manera tal tramoya.

¿Com y cuat acabarà tal estat de cosas?

Opinam uns, que durará mentres es ciudatans Inqueros no organisin manifestasións posant de *golpe y porrazo* a sa vindicta pública tots aquells que directa o indirectament sigan *participes*; altres, que no cesará fins que a n'es Consistori vajin en representació d'es poble, personas libres y senza travas de un o altre bando polítich y hasta sa senten opinións de que fan falta uns rampins, una corda de cañom gruixada y un ram.

¿Cual será es procedi d'es poble pagano?

Es pobla te sa paraula; tots aquells que assistiren a sa sesió, sa pogueran convensa: 1.º que tenim trama filada per rato. 2.º que s'armá camorra per un capell y es nostro *Alcalde* segons de quins capells no en fa cas y 3.º que heyá sillons..... *BUIDS* y grans y altres plens.

¡AL FREIR SERÁ EL REIR!

¡Inca no badis! ¡Llegó la hora!

LORENS BELTRAN
BARBÓ

NOTA:—Segons a derrera hora acaban de dirmé, es Concejal d'es nostro Consistori D. *Juan Gelaber*, atribuyeix a n'es partidaris de *Foch y Fum* s'asquerós obsequi que se li ha fet.

Ment tant alt y tipo com es: Los partidaris de *Foch y Fum*, detestam tals procediment; si algo que di tenim, cantam clá y regoneixem que per molts, grossas y esgarradas que tal S.^o n'haga fetes y en puga fer, ja may será licit insultá a *espalda*s.

Celebrarem que tal incógnita despejada quedí y axí *tal tipo* convensud quedará de sa seva equivocada opinió.

JO MATEIX

D'es brasé de Lluchmajó (1)

Fa quatre mesos que actúa d'*Alcalde* D. *Pedro* ó D. *Pera*, ó D. *Perico* ó D. *Periquin* porque a di sa veritat, jo no se quin nom li cuadra milló, ja que ha fet coses de *Pedro*, de *Pera*, de *Perico* y de *Periquin*.

Mereix tractarló *con todos los respetos*, de Don *Pedro* per havé posat *coto* a n'es pastós y cabrés que abusaven de sa propiedad *ajena*, duguent a pasturá ets animals per dins terreno estern. Es apremiant aquesta obra, apesá de que fos axó asunto d'es comandant de municipals y no d'una primera autoridad com D. *Pedro*, però..... *lo cortés no quita lo valiente*.

Sentintse *Pedro*, va prometa que no comportaría que sa jugás á jochs prohibits, resultantmós *Pera*, (y *Pera* ja sabeu lo que vol di,) pues desde sa setmana antes de ses eleccións fins a l'hora present, sa juga y fort. ¡D. *Pera*! ¿Que no heu creu?

Axó de prometa y no cumplí, a n'es meu entendre es fe teresetes y voste ja sap que es protagonista d'elles resulta essé sempre en *Perico*, axí es que no s'entadí D. *Perico* si li dich que seguint p'es *sendero* que anam, prest arribará es día que, avorrits es *Lluchmajó* res per havé perdut es salari demunt ses cartes, sa tirarán a n'es carré, y no estrañy si voste per xamba es sa primera víctima a n'equí demanin es *dobbés ó la vida*.

Ma cregui D. *Perico*; es necesari badá sa pipella.

¿Que voste dirá que ha cercat ses cases que jugan y no les ha pogudes trobá? ¡No *periquinetji* sant homo, que axo es increíble! Sobretot, Per evitarli molesties, si aquesta setmana segueixen jugant, será prova de que no ha pogut afiná ses llogueres de referencia y un servidó de voste, la setmana qui vé li delataré cla y llempant, es punt ahont s'hospeden, que ja será lo mateix que si l'hey dugues per sa ma.

(1) (A n'aquest *fandango* el reberem la setmana passada però ja era tard y no hey cabé

No crech que voste esperi aquest fatal desenlós, pués que de no afiná una cosa tant sencilla, sa fería tant petit, tant menut, tant petitoneu, que vendria es cas de nombrarló D. *Periquin* y es un nom que hasta a jo que tench tant mal gust, no m'agrada.

Pues si D. *Periquin*, vuy di, D. *Perico*, digo, don *Pera*, que dich, D. *Pedro*..... ¡¡Are!!! Pues si don..... *Pedro*, voste ha fet quedá molt malament devant ets uis de tothóm a D. *Juan el Americano* que s'omplía sa boca diguent que *Lluchmajó* no havia tengut may cap *Alcalde* tant bo, tant recta y de tants bons sentiments com voste, però si es deixá jugá a jochs prohibits es d'esse bons, rectes y sentimentals..... *que baje Dios y lo diga*, perque no basta que heu diga D. *Juan el Americano*, per creurerhó.

Jo som jo

Cremadissa de Manacó

—¿Qui ha en casa?

—Entrau.

—Me faria el favó señora de donarme aquesta jereeta d'aigo?

—Si; preniu.

Sa jovensana de fa ja temps entrá dins es corral ahot heyá sa sisterna y omplí sa jerra; amb aixó álsa es cap, veu una parra amb uns reims que feyan manjera, pegá un vistaso de *ladronzuela* y creguda que ningú la veyá, pegá tirada a un reim d'es millós y l'etxibá a dins sa jerra. Acte seguit pren es portal y li acopá cap a caseua. Encare sa fulana no era deu passes enfora cuant sa teta de la casa, agafá sa señora y li digué: Señora; aquesta dona que are a sortida, ha robat un reim y el sen du a dins sa jerra.

Sa señora contá es pas a n'es seu marit y aquest mes tardet s'en va a ca sa veinada que li havia saupat es reims.

—Havia arribat (digue a sa ladrona) per conversá en so vostro homo,

—No hey es; (contestá ella.)

—Idó fareu el favó de dirli que tenga la bondad de treure es lladres que te per dins caseva.

Es señó parti y ella tenguent sospitas en sa teta, la m'agafa y li doná una bona pallissa; sa teta desespejada heu contá a n'es señós y aquests empipats d'aquella bruixa, mal esperit, lladre, traidora y desenfrenada tractaren de doná part a sa justícia, pero sa polisarda s'hen enterá y el sen demá sa tirá ajonoyada a n'es peus d'es señó implorant misericordi.

S'homo d'aquesta porqueria s'enterá d'es frit y li doná mes bastonades que a un ase renego.

¿No la coneixeu? ¿Voleu sebre qui es?

En veura una dona petitona de trenta sinch ó sis anys, que camina molt aviat y cuant passa p'es carré de Ciutat pega un *vistaso* a un casino, tapaulí es cap; porreu teni sospitas amb ella, si después d'aixó vos enteren que es una famella qui ha estat a s'América, que per allá hey deixá no sé que, xerradora mes que un papagay, que es such li agrada, que no coneix sa veritat y que fa care de llépola y de buró mal criat, entonces no hey importarà vos buideu es cap preguntant per sa pessa.

ESTELLICONS

D'Esporlas

Dins es carré de *Vila Nova* hey viu un jove que segons hem sabut estudia de mestra d'escola d'es vespres. L'hey deim així, perque sempre estudia sa lliadó en s'anit a ca unes modistes que passan molt de gust de sentirli contá d'un y de s'altre lo que passa a n'es seus compañeros, els quals estan atgo desagrehits. Ell vol essé es *Tenorio* pero no hay tal. Saltra día a una reunió el posaren en salsa de tomatiga y es tot cuant sa pugui di que a un jove com es ell li puguin di tot aixó a la cara, y encare moltes coses mes pero els hi direm un'altra vegada. Per avuy sols li tench que di que si te cap urbanidad l'enví a n'es seus compañeros ja que troba que l'han masté.

ES LLOROS

Va per na Maria..... (Monjeta)

Li fehim present que no sa demostri tant orgullosa que no mos negui un *bon dia* quant mos trobi, pués es el colmo. Si es que es tir li ha sortit per sa culata que tengue paciència.

Un altre pich será.

D'ets Hostalets

Grossa va essé sa rabaada que prengueren *Ses Barrugas* la setmana passada quant veren sa *foquifumada*, però com que estan acostumades a pegá a n'es bulto, ma carregan sa culpa a mi essent ben innocent de s'asunto.

Promateren que m'hi posarien juntament amb sa meua *Dulcinea*, però desitjós de guañarles per ma, ja que elles tenen es freno d'es parliá be espeñat, les recordaré:

Si es que no les sapia gren, de que a n'es *Salón Colon* que antes era *Can Mateu* sense encomenarsé a Deu hey feren un bon montón.

Jo no se que pestes devien havé menjat, que feya alló una pudó que aixecavé es pels de punta. Amb rahó les puch di que: *Menjen a la gracia de Deu y payezen sa punta d'el Dimoni*.

D'Alaró

—Bon día *Toni*: ¿Que hey ha res de nou per la vila?

—No. Sols he lletjit es setmanari *Foch y Fum* de s'altre satmana passada, y mos dona conta que, sa sociedad de *Can Mateu* d'Alaró, de cap manera ha pogut expulsá aquell, en *Cap Gros*, per quant, en sesió de junta li enfloca cla y llampant que, alló de sa venuda heu havia dit amb broma y amb aquest *gas asfíxiant* (que no es *Alemaný*) quedaren tots embromats, y ell fuji *por la tangente*, no recordant ja es *President* que de tot modo, els havia tractat de traidós ó venuts, cosa mes que suficient per un vot de censura, y a defora s'ha dit. Perque en veritat sols un homo de *cap irregular*, te s'atraviment d'injuriá una junta d'homos formals com era aquella.

—¿Y tu *Pepito*, que trobas en axó?

—Jo trop que, es *President* de dita sociedad, necessita pendra de tant entant, píldoras de ferro per reforsá se sanch, y resistí un'altre vegada en mes forsa, y defensá en mes *brios* s'honor de sa sociedad. Per axó, jo crech que en *Cap Gros*, no es *ca de carada*, però, si notable per lo lladradó, y ca que lladra..... no mosega.

UN LLEÑATÉ

Una bona xaripa!

¡¡Ciclistes tots!! ¡¡Escoltau!!
Sa Casa Darder Hermanos fa a sebre a n'es *palmesanos* y a tots es que a fora estau de que si necesitau material per bicicletes, side-cars, motocicletes y tot lo que a n'es ram sona, hen te de primera bona y el ven per pocas pessetas.

De Felanitx

A n'es Teatro Principal, la setmana passada tem guerem funció representada per una bona Compañia y organizada per un empresari de papé d'estrasse.

¡JULIAN PIENSA QUE TIES MARE!

D. *Julian* (es futur *archimillonario*, que tantes *mejoras* ha de fe a *Felanitx* quant cobrará,) a n'es final de sa funció, no tengue dobbés per pagá, ni qui mostras sa cara per ell.

Es seu representant D. *Misionero*, ó D. *Lapicero*, ó D. *Menicero*, ó D. *Mesonero*, ó D. *Manos de acero*, ó D. *Menos cero*, ó D. *Mentidero*, ó D. *Manasero*, ó D. *Matassero*, (no se propiament es nom que manetja, lo que sé es que acaba en *cero*;) aquest seño heu passá mes malament que D. *Julian*, perque a sa fonda no li volgueren fe entrega d'es quixonet de ses eines.

¡Ja heu val amb sos empresaris que es passetjan per Mallorca!
¡Tangent sa butxaca xorca ja sa tilden millonaris!

De s'Arraval

Contesta en *Judex*; hereu d'es *Kaiser Pierrot*, a n'es *Forné*.

Disapte per costum per mes que feines tenia, vatj agafá es *Foch y Fum* y a n'es moment que lletjia, d'es *Forné* vetj es perfum.

Dius que tench cara de ca y que en perill posi es llóm. ¡Homo de Deu! Si ta tom es defectes, bon etzá. Homos amb brahons de mul, com ta s'hen poren trobá. Si jo tench cara de cá, tu la deus tení de c.....

Procura essé bonetlot y procurant no escainá que sinó et perfumará *S'Hereu d'es Kaiser Pierrot*.

Teatros

A n'es Teatro Principal demá hey debuta la *Pino* que es artista de lo *fino* digna d'aplaus general.

D'Alaró

Sa *cuadrilleta d'es café de «Cán Perico»* mos escriu contestant a sa *Comisió Tofolena* que la setmana passada tirant sa pedra y amagant sa ma, ridiculizaren amb mala pata.

Treis es nás de sa llogiguera, y vos demostrarem que no som *atlots* es que jugam á truch, ja que som *capassos d'envidaryós lá falta* y cantarvós *fló y el resto* acompañada d'un *reiruch* perque vos begueu es *vál non*.

Amb lo que deis de que en *Tomeu Serós* sia es *cabecilla*, vos equivocau. ¡¡Doyuts!! Cualsevol *espaseta* de noltros, es capás á fregarvós sa *llengo de bastos* p' es morros.

Y si aquesta *comisió* es sa que noltros pensám, nn *trucarli* á n'es barrám pot sé demani perdó.

De Solle

Contestant a n'es *xerrimós* amich de *Madó Matallassera*, li diré que preten de comes primes, lledrant com nn ca bufó amb defensa d'ella y criticant es *corresponsal* d'es *Foch y Fum*.

Te fas a sebre *Pele-Mete*, que no es a ell que has de da sa maltractada, es a mi que m'has de contestá, perque ell, ni sap res de s'asunto, ni sap escriure es mallorquí, (1) es a n'es mateix de sa figura y per lo tant t'advertesch que no tornis anomená en *Manolo*, perque ell ta deletará coses que tu no li podrás contestá.

Contestém a mi, que dispost estích á sosteni una campanya y á n'es final veurem qui la treurá llarga.

T. E. *Ex-amich de sa Matallassera*.

De Lluchmajó

La setmana passada, mos escrigué *Un Barbe Non*.

Sa sociedad *La Forca*, sa reunió amb junta jeneral y acordá expulsá de socios a dos doctós de medicina y a un fabricant de palo, per havé faltat a s'article 606; cuyo 606, conta dita sociedad aplicarló a un jermá d'aquests doctós que s'anomena *Cap de Mul*. (Segons noticis pateix d'es cap,) No se si es un mul vey y *rejuvenecerá* aplicantli s'article.

Sa Sociedad te pensat expulsá 5 ó 6 socios mes si no fan lo que'l sa correspon.

D'Alaró

A n'es meu amich S. A.

Después de sa conferencia que tanguerem guardant atenció a ses tevas paraules, ta recoman qu'un altra vegada procuris medita ses cosas amb mes formalidad y sempre seré es teu amich.

J. R.

(1) (Encare que no sápigam escriure amb mallorquí, te es Directó d'es setmanari que s'ofereix incondicionalment tant á ell com á cualsevol d'es seus corresponsals que tant be fomenten es *corresponsals*.)

Conquistador N.º 16 :: Palma

Qui vol tácos superiós amb qui es jugadó es defens, bolles y bolis d'es millós, que procur adquirirlós d'en *Nadal Ferrer Vicens*.

Gran garantia p'es ciclistas

Per tuberia segura amb so ram de bicicletes igual que amb motocicletes que sien de llarga dura, *FOCH y FUM* vos assegura que enloch les podreu trobá si no anau á visitá s'industrial que les aboni que es en *Toni Bibiloni* qui amb autògeno les fá.

Sa Direcció de *FOCH y FUM*, encuadernará gratis s'important folletí de: *Un Viatje a s'Argentina*, á tots es lectors que l'entregarán complet y retayat, quant s'haje acabat de publicá.

UN VIATJE A S'ARGENTINA

— 168 —

Llor.—Tu vols sebra tots es caires.

A un amich meu de *Bons-Aires*

Fran.—¿Y quin capital gastares?

Llor.—¡Mem si es contes me ferás!

Fran.—Perque et conech y ets un fals.

¿Que gastares?

Llor.—Cinch reals:

Fran.—Sempre un tudadó serás

¿Y ahont anareu llevó?

Llor.—Per aprofitá be es día,

agafarem es tranvía.

Fran.—¿Y-hont vos dugué?

Llor.—¡Que se jó!

Fran.—Tu heu saps y no mo vols di.

Llor.—Calla y no sias tant *blaya*.

Fran.—¡¡¡Hont anareu!!!

Llor.—A una *playa*

que tothóm va á nedari.

Fran.—¿Y allá tu també nadares?

Llor.—Ja heu crech, com es *cocodrillos*.

Fran.—¿Y no duyes calsonillos?

Llor.—Los vatj llogá.

Fran.—¿Los llogares?

— 165 —

cap á n'es punt que s'hen vá.

Vent es Port lo aprop que está

vas á rentarté lliquero.

Ja es veu tot *Montevideo*

tants de dies añorant

y frisses d'havé saltat

per posa á terra es teu peu.

Tota sa tripulació

ja va veslida de gala

y arriant están s'escala

per poré saltá milló.

De per dins s'enforiñay

amb so ternal ben estretes,

pujen *mundos* y maletes

p'es que es queden á *Uruguay*.

Fran.—¿Que no has diu *Montifideu*?

Llor.—¿Y are no comprens *pastis*

que *Uruguay* és es país

hont s'hi enclou *Montevideo*?

Fran.—¡Que se jó! Segueix envant.

Llor.—Son les nou d'es dematí

quant es barco fent camí

á n'es Port sa va atracant.

De Manacó

Referent a s'escrit de Manacó que fa un parei de setmanes publicá aquest setmanari, per tranquilidad d'uns, y p'és xerrá d'ets altres, s'ha de fe constá lo siguiente:

Que si be es ve que s'inspectó de policia trobá a un jove a dins es llit de ca una jova, donant lloch aquest cas a que es publich que sen enterá pensás si la cosa era convenguda de tot dos, resulta are, que es jove en cuestió, ha tornat sa fama y honó a sa jova de paraule y per escrit y..... tot y no res ha fet es mateix pes,

Mes val així y no penseu mes en tal cosa.

Radiograma rebut a Son Lletset

Necesitám—mecnógrafo—estil—Argenti—escrigue—be—bona—llengo—cap—de—falsic—molt—valent.

Disapte qui ve darém una nota a n'és Directó d'aquest setmanari per ferli present si s'hen ha presentat cap.

Mut

De Sugar

A s'amich d'és silenci.

Per aquí tenim uns cuants *mequetrefes* que mereixen levatives de una mescla de sal fumant y vidriol per ferlós es ventre net; perque diu *D. Xim*, que amb una bugade d'aquestes, tot es fum d'és cap y altre metralla per aquest estil, surt a n'és fame mesclat amb so menjá pahit.

Es que mes necesitan aquesta purga, es un homo petit, sencill, llengarut, xerrimé y etxero per afejitó, y sa titula: *Amich d'és silenci* ja..... ja..... ja.

Ses seves hazañes son: Es diumenjes, si es que no sa devertesca en ses mans demunt un tapete vert, pesetjarsé p'és carrés; are piropetjant, are mirant al soslayo; y creisme que en du de ínfulas y orgullo mes que ets indíots de Sant Tomás junts.

Y ara per acaba te diuen:

Sa Condesa Novedades
y Marquesa Ficarols
si dues esquellas vols
per posarte per recades
sapis que som mes honrades
que tu, ausellet de tres vols.

Mis Diakritikos

Veladas

A n'és Centro Instructivo de Santa Catalina, resultá lluhida amb extrem. Enhorabona,

A s'Asistencia Palmesana, passaren ets Ous d'en

Pomar per aigo; hey hagué riayes de tot coló y es salon estava estibat de passarelletes, ausells de primera volada y gorrions parotes.

Diumenje repateixen ambas sociadats amb un'altra velada peliaguda.

De Sant Llorens (Continuació)

3.º Se data també en *Trompa*, entre ses 6 cartas de pago sitadas, a una que du es número 58 important 1495'80 pesetas. En aquest document consta que dit ingres está realitat per s'Ajuntament de *Son Servera*, ¿com pues les se data a n'és seu conta es Recaudadó de *Sant Llorens*? ¡¡¡Si meteix es tení molta barra!!!

4.º També formant part d'una de ses 6 citadas, se data en *Trompa*, de sa carta de pago (sense número) però que en sa seua relació li aplica es n.º 85 y pesetas 10'02, per impuesto de pagos a l'Estad, procedent dita cantidad d'és 1 p'º de formasió d'és padró de cédulas personals de l'any 1907, sense havé antes realitat d'és producta d'és recaudació com procedia, s'ingrés a sa Caixa municipal per perteneixa dit 1 p'º a s'Ajuntament; ni siquiera existeix nota de formalasació ni a n'és llibre corresponent, ni a sa mateixa carta de pago. Per s'estat en que sa troba aquest document, no es ni pot essé data a n'és Recaudadó. ¡¡¡Quin fandango!!!

Continuará

Ses bolletes d'en Pera de Consey

Guardavós d'una dona que está xiflada.

Feya ja bastant de temps que un jove d'és poble indicat sostenia relacions amb na *Bolletes* paisana seva. Ella estava tan apegada a ell que sols los comparaven a *Jusep y Maria*, però, lo que passa, que com ses bolles son redonas y corren d'un cap a s'altre, no va tarda molt en fe sa carambola amb en *Pera*.

Ell com es molt afisionat a n'és billá, jau crech totduna allargá es taco y sa posá a jugá.

Menos mal. No ta descompasis y ten es consol de que tal vegada prende sa determinació de posá ses soletes de cañom en lloch de pall, y no seran tot pèrdues.

Vamos idó; que Deu los ho conservi.

Si campanes sens tocá
no ta jiris may derrera.
Sa fia de s'ascolá
juga a *bollas* amb en *Pera*.

Toni Tenefe

Números atrassats: A tots es coleccionistes d'és FOCH Y FUM, los servirem es que mos demanin, á n'és corrent preu de 5 centims.

Plassa de Sant Antoni N.º 8

Agrahits es parroquians queden y no es queixen may d'és trabais que sens descans fan ses prodigioses mans d'és pintó Bartmeu Gay.

Couplets de FOCH Y SUM

Sa cussa de na Fepa

Música de «Sarassa»

Una cussa perdiuera
tench a cameua
que está molt grassa.

¡Sarassa!

Y es ella molt reguizera
perque festetja
un ca de cássa.

Sarassa que ets d'ofensiva,
Sarassa que ets capritxosa,
Sarassa que ets poch esquiva,
Sarassa máca jo et tench jelosa.

Sarassa tu perds es tino,
Sarassa mostret neutral,
Sarassa a n'aquell cochino
li posaré sofre a n'és portal.

Sarassa aquets canot
es un animalot
que hem sap greu sia mascle.

Sarassa aquest canot
es un animalot
que deshonoraré pot.

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui vé: SA PILOTA D'ES PILOT Música de «Tengo un mantón de colores.»

Aviat sa publicarà: Lo que son ses famelles. Preu 5 centims

Vist y versificat per "Es Mascle Ros,"

— 166 —

Ja veus algún conegut
que desde terra et saluda
y danthé sa benvinguda
ta diu:—¿Com axi has vengut?
—Vuy prová de fe fortuna.
—¿Si et quedes afortunat?
—Mira, ja heu hauré aprovat.
—Cuant saltis hen beurem una.
Com que dus roba d'hivern
es teu companero riu
y essent es có de s'estiu
demostres essé un estern.
Un cop que han posat sa sola
donant permís per saltá,
es temps de badayá un cá
tothóm cap á terra vola.
Tothóm sa cuida d'empéña
perque frissen de saltá
y per poré torná entrá
donen una contrasena.
Allá á terra veus besades
de fiys, jermans ó parents
pero tu no t'entretens

— 167 —

y li enveles fent manades
á corre sa població
juntament amb sos paisans
que fort sa fregan ses mans
sentint gran satisfacció.
¡Volste fe trons! Tants de dies
de viatjá entre mar y cel,
estás mes de mitj biel
y no penses amb manies.
Junt amb sos teus companeros
moneda vas á canviá
per anarté á recrea:....
Fran.—¡Quina *escoria* de panderos!
¿Y ahont anareu? Digués.
Llor.—Prenguerem sa nostra tanda....
Fran.—Cap á qualca mala banda.
Ála espiquet.
Llor.—Si no es res.
Vatj aná á telegrafia
manifestant que arribava
molt mes gras de que no estava
á n'és moment d'embarcá.
Fran.—¿Y á n'aquí telegrafiares?

Foch colgat

ENDEVINAYA

Jo som mascle y vatj calent,
camín sensa teni peus
y no essent d'és mes jueus
es vespre futj de sa jent.

BUIDA CERVELLS

GANAN DE MENOS TIROS

Compondre amb aquestes lletres; nom,
y llinatje d'un seño que sa presentá per com-
cejal y sorti derrotat.

MASCLES Y FAMELLES

1.ª ¿Quina és sa famella d'un pop?
2.ª ¿Y sa d'un capell?

(Ses solucions la setmana qui ve)

Solucions d'és número passat

Endevinaya: Un tió que crema, es fum
y sa llamarada. Total: Una flamada.

Buida cervells:

DON ALEJO CORBELLÀ

Mascles y famelles: 1.ª Una rota,
2.ª Una molla.

Tipo-lit. Vda. de G. Ordinas